

Årsrapport 2022 for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde

Fremlegging for verneområdestyret 18. november 2022

SNOs årlige arbeidsportefølje bestemmes av

- Våre lovbestemte oppgaver
- Sentrale bestillinger
- Regionale/lokale bestillinger

Naturoppsyn.no

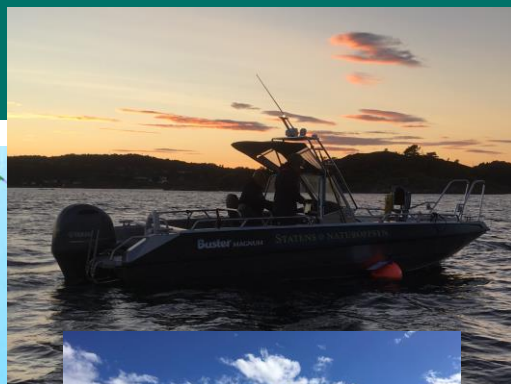
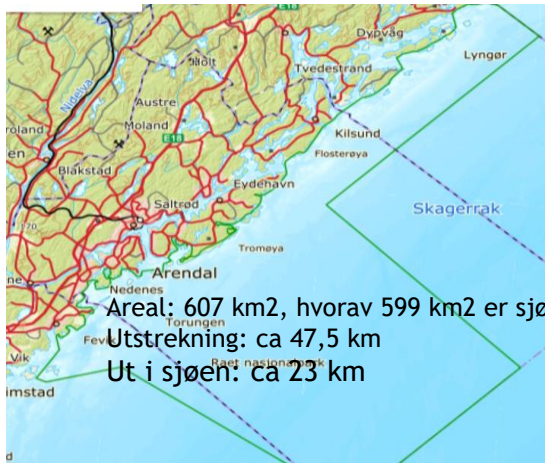
Hva er det SNO har bedrevet i Raet nasjonalpark i 2022?

1. Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon)

1. Tilstedeværelse

Motorferdsel i utmark – Sentral bestilling

- Generelt høy prioritet på temaet
- Verneområder og andre sårbare naturområder viktig
- Kjente problemområder og tips

1.1 Motorferdsel i utmark

Vannskuter og øvrige båter tillatt

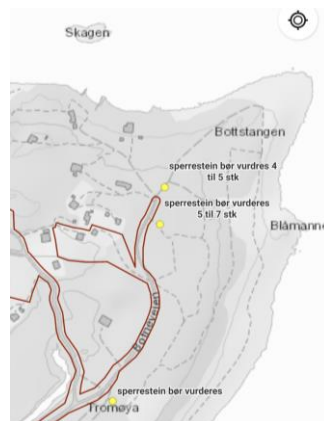
- Men ikke i ferdselsforbudstid i Sone A!

Motorisert i lufta

- Lavflygingsforbud på 300 m
- Redningshelikopteret er vi glade for men er all flyging nødvendig tro...
- Droner – er der... får noen henvendelser på dette og ser også noen selv

Ulovlig kjøring på land,

- Kjøring på Botstangen hvert år ut i rullesteinbeltet –. Anbefaler sperre med kanststein. Lagt inn i Collector januar 2020 m forslag til antall stein og hvor.

Skjermdump fra field Maps (Collector)

1.2 Laks og sjøørret

Laks og sjøørret

- Leter mest aktivt etter garn på våren.
- Fredningszone i Sømskilen, 12 i AA
- Kilenøter i sjøen ikke et tema lenger – forbudt fra 15.3.21 i Agder
- Stikkprøver i Nidelva og andre elver
- Følger med på bekkene på høsten – både mtp vandringshindringer og event. lystring

Ingen saker i parken i 2022 etter lakseloven.
Bildet vier tidligere beslag av sjøørretgarn vest for parken

1.2 Sjøfugl (jaktoppsyn)

- Ny periode fra 2022 - 2028.
- Innskrenkninger har nok redusert interessen for denne jakta!
  - ærfugl - kun jakt på hanner i AA. Kvoter innføres - 5/25
  - Ikke svartand, kun i x- Østfold
  - Ingen måkearter
  - Skarv med hvit buk.... (ungfugl)
    - Justert jakttid fra 10.9 – 9.11 i sjøen
    - I ferskvann 10.8 – 23.12
  - Mye skadefellingsaktivitet på gråås...

Jaktoppsynet på sjøen utføres ofte i forbindelse med andre oppgaver. Forholdsvis lite aktivitet i A-Agder.

storskarv, underarten mellomskarv er en jaktbar art i Agder per i dag. Foto; SNO v Arild Pfaff

1.3 Tilsyn med verneforskriftene

Ilандstigningsforbud i hekketida i sone A (15/4-15/7)

- Folk er flinke til å respektere forbudet
- SNO, herunder SGT, avdekket ikke brudd på ilandstigning i sone A i parken 2020, 21 eller 22.
- Raet np verneforskrift er innholdsrik og området besøkes av mange mennesker
- Merkingen med verneskilt og infoplakater er gjort. Sonemerking gjenstår eks. Sone B og ferdselsone på L. Torungen.

Den 8. juli 2019 var det flott vær. Da var det tre tilfeller med ilandstigning, her på Indre Halvorsholmen og to båter på Lille Torungen.

2. Bestillingsoppgaver

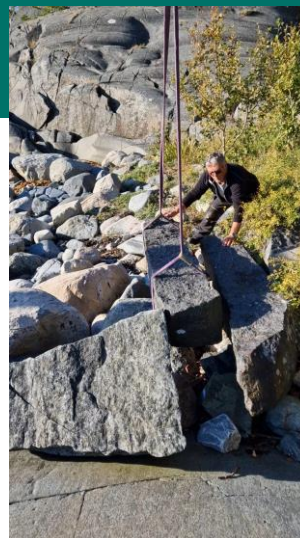
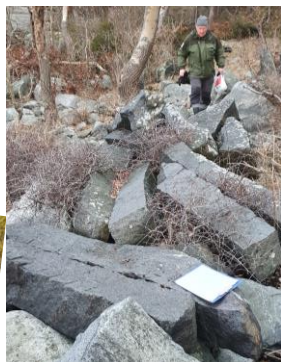

2.1 Tiltak – tilsyn og oppfølging

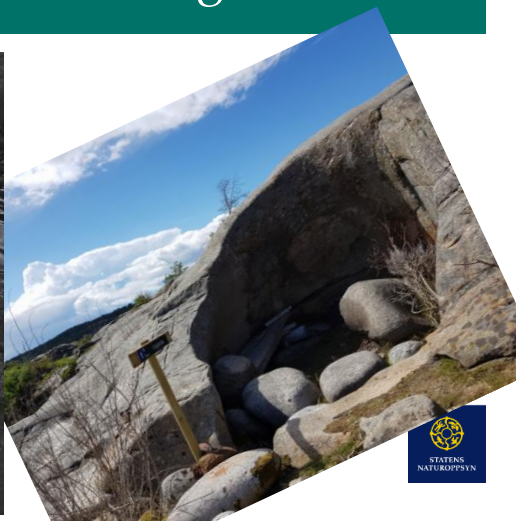
- Fleste tiltak, herunder skjøtselsoppgaver i regi av forvalter/styre. Ønske fra SNO
- Sno fører tilsyn med forvaltningens gjennomføring av tiltak
- SNO kan følge opp tiltak i felt etter bestilling
- Samarbeid mellom forvalter/styret, kontraktører, SNO
- Større tiltak i 2022. Spornes og Tromlingene vegrydding
- Bestillingsmøter, 1 og 2 - forvaltningen-SNO - gjennomgang, oppdateringer begge veier, innspill til nye tiltak, tildelinger, prioriteringer mm

Uttak av «bautastein»

Oppdukkende oppdrag/bestillinger

2.2 Bekjempelse av fremmede arter - fauna

Mink

- *Endringer i personell og ansvarsområde. To innleide + sno + noen ivrige private*
- *Jakt med hunder på vinter og vår*
- *Fangst med feller hele året.*
- *Digitale varslere gjør jobben mer effektiv*
- To felleområder i parken; øst og vest
- Østre felleområde – SNO v/ x - ? feller
- Vestre felleområde – SNO v/Arild – 30 feller
- Tromøy øst – SNO v/Bjørn – 5 feller
- Noen feller privat
- Mørketall – noen private tar ut noe mink

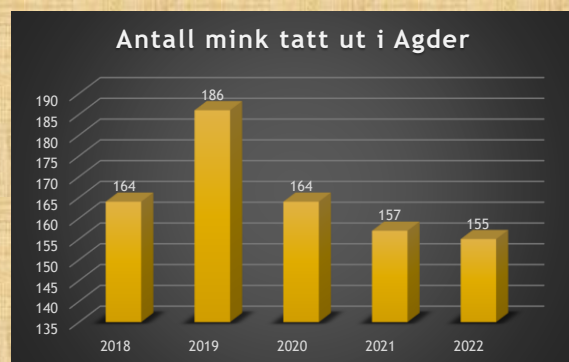

Uttak av mink i Raet np 2022.

Uttak av mink i Agder

- Gjøres av flere ekvipasjer i regi av SNO
- Noen ivrige private aktører bidrar inn i statistikken, Blix fra Høvåg og Tønnesøl fra Risør
- Hund og feller
- Merk. Data fra Tønnesøl ikke lagt til for 2021 eller 2022 - forventer rundt 30-40 mink

Blant annet derfor ønsker vi å ta ut mink...

Forslag til tiltak i Raet np i 2023

- Re-åpne Hasleøysundet - bro løsning
- Ferdigstille massefjerning i Haslebukta
- Fjerne hytteruin, Vaodden - tilbud innhentet av SNO
- Fjerne lekter, Rødøya - tilbud innhentet av SNO
- Restaurere steingjerder i Søm lvo-rapport fra SNO levert
- Fortsette svartelisteuttak; mink, rykerose, platan, mispel osv
- Steinbord og eikebenker noen steder - eks. Storesand og Lillesand
- Fjerne gamle telefonstolper Bøkeskogen
- Vurdere retting på Botne - utfylling

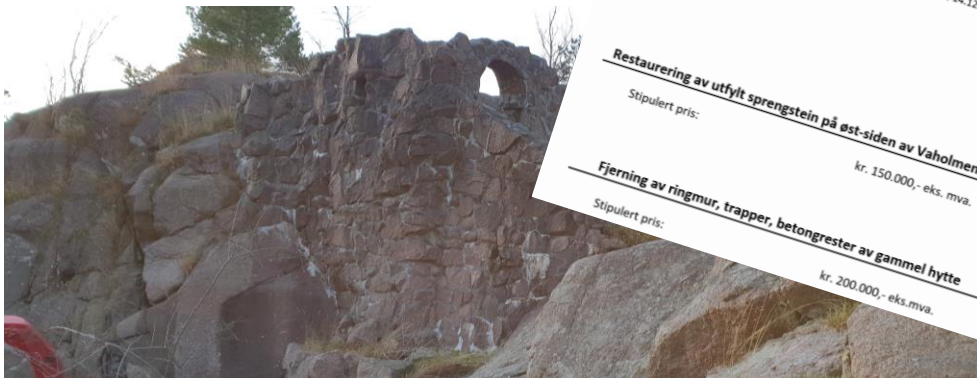
MILJØ-
DIRREKTORATET

STATENS
NATUROPPSYN

Hytteruin og sprengstein på Vaodden

Miljødirektoratet
W/Arild Pfaff
arild.pfaff@miljodir.no

Arendal, 14.12.2021

Restaurering av utfyllt sprengstein på øst-siden av Vaholmenbukta
Stipulert pris: kr. 150.000,- eks. mva.

Fjerning av ringmur, trapper, betongrester av gammel hytte
Stipulert pris: kr. 200.000,- eks. mva.

Fjerne lekter på Rødøya, Storesand

Olav Ager-Wick AS

Adresse: Havn Thormøe vei 76
4840 Storesand
Måltid daglig telefon: 812 12 808 Einar
Måltid kontor: 875 11 333 Wenche
166 86 966 Sindre
E-post: olaw@olav-wick.no
Org.no: 929 540 233
Måltid kontor: 089 001176
Måltid kontor: 040205

Arendal, 14.12.2021

Miljødirektoratet
v/Arvid Plett
arvid.plett@miljodir.no

Fjerning og destruering av betonglekter

Alternativ 1:
Lekteren blir fraktet til egnet sted og tygget opp. Armering blir sortert ut.
Betongen leveres til godkjent mottak.

Stipulert pris: kr. 1.800.000,- eks. mva.

Alternativ 2:
Dersom lekteren kan gjenbrukes, kan man reparere skaden slik at den blir
flytende, og fraktet til arvist plass.

Stipulert pris: kr. 1.000.000,- eks. mva.

Rapport over samtlige steingjerder og status i Søm lvo er levert

 **Steingjerder i Søm
Landskapsvernområde**
- Oppdatert status, februar 2022 -
Statens naturoppsyn v/Arild Pfaff

- Totalt ca 1,8 km steingjerder
- Ulike typer og tilstand
- Alle er oppmålt, bilder av samtlige, status angitt
- SNO har foreslått behov
- Prosess i gang m/Ragg

Innspill til tiltak 2023 fortsetter....

- Tromlingene - status og veien videre?
- Spornes -status og veien videre?
- Fjerne telefonstolper i Bøkeskogen på Søm - SNO prøver å oppnå kontakt med Telenor
- Merke sone B - sårbar natur og arter, samt ferdselssone på Lille Torungen
- Vurdere å kreve retting på Botne - utfylling av masse

2.3 Avfall (marint søppel) og forurensning

- SNO, SF, lokal forvaltning, Våre strender, Green-bay, Strandryddedagen, skoleklasser, speidere, private, SALT, Hold Norge rent, Agder Renovasjon, innleide pensjonister ..... Noen kommer og noen går....
- Skjærgårdstjenesten:
  - Rydder sjøfuglreservatene før 15/3

3. Overvåking og dokumentasjon

Sjøfugler – veldig god rigg i x-A-Agder

- Omfattende reirtellinger hvert 3. år- Telt i år. Rapport kommer
  - Sjøfuglreservatene
  - Sone A i parken
  - A-lokaliteter
- Teistkasser
- Havhestkolonien
- Reirtelling av skarvekoloniene etter hekking
- Lett tilrettelegging for teist og havhest
- Rydding av skarvereir for søppel
- Uttak mink
- Jaktoppsyn

Geir hos fm reirteller skarvekolonien på Skurvene sammen med SNO

Hvor er sjøfuglene i parken?

Her vises to av de mest sjøfuglerike områdene i Raet np; «Triangellet» og Askerøy Stangholme/Flatskjæra

Resultater overvåking av havhest, teist og skarv i parken

- Havhestkolonien (EN) utgjøres av 1-3 par - ett av dem fikk en unge i tre år. Ikke i senere år. Over 20% nedgang i Norge de siste to generasjoner
- Ett kjent par med teist (NT) i Raet np, på lille Torungen. Hekker nå årlig. Mink uttaket?
- Storskarv (NT). Treffsikker totaltelling av hekkende par i A-Agder i 2020, 2021 og 2022 - bestanden øker

Teistens krav til levested sammenfaller med minkens...

Dokumentert hekking av teist i A-Agder i 2017.
Førrige var i 1989. Hekker nå fast på Lille
Torungen. Få par i Agder og i parken.

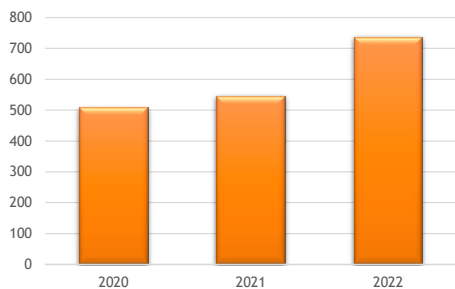
Tilrettelegging for teisten utover å fjerne mink

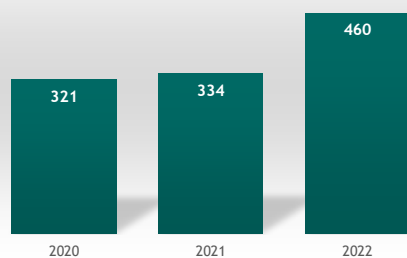

Storskarv hekking i Agder og i Raet np

Antall storskarvreir i Aust-Agder

Antall storskarvreir i Raet nasjonalpark

Resultater overvåking av sandlo, rødstilk og vipe i parken

- Sandlo hekker på Troml. (3-5 par?) og Merdø (1 par)
- Rødstilk hekker Troml. og Merdø samt Ind. Halvorsholmen og Flatskjæra, Lyngør. Få par
- Vipe - neppe hekkende i parken for tiden

Parkens Juvel

Kun ett til tre par i den lille kolonien

Én unge i 2015, 17 og 18 - samme paret

Ikke vellykket senere, men de er der og forsøker.

Havørna og vandrefalken er tilbake men...

- Havørna og vandrefalken er nå i parken hele året og begge hekker nær. SF bestiller SNO ressurs på havørn, jaktfalk og høsehauk
- Når kommer hubroen, oteren, tårnfalken og tyvjoen tilbake? Overvåking hubro er nasjonalt forankret.
- SNO og gode samarbeidspartnere følger med...

4. Samarbeid med andre etater

4.1; Mange etater å samarbeide med

- Politiet, Henrik Jordtveit
ny miljøkrimkoordinator
- Forvaltningen
- Fiskeridirektoratet
- Skjærgårdstjenesten
- Mattilsynet
- Kulturmyndighetene

5. Oversikt pågående straffesaker

5.2 Anmeldelser i og nær Raet np og Søm Ivo

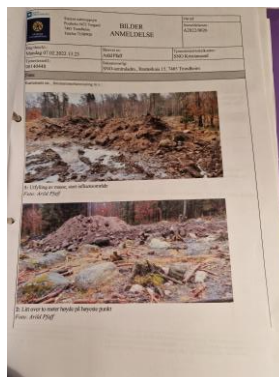
Anmeldelser i/i umiddelbar nærhet av Raet np/Søm Ivo, anmeldt av SNO eller som følge av samarbeid sno/politiet
Sakene anmeldt eller avgjort i 2022, eller venter på avgjørelse. Politiet tilbyr seg å informere om saker, avgjørelser, anmeldelser, klager osv.

Verneområde	Anmeldt forhold	Kommune	Status i saken	Kommentar
Raet np	Naturmangfoldloven. Utfylling av masse på Botstangen	Arendal	Ferdig etterforsket, til påtalebehandling	Pol anmeld nr 15663677
Raet np	Kjøring med moped i bøkeskogen	Grimstad	Forelegg - 5000 kr	Pol anmeld nr 15765294
Raet np	Motorferdsel i Kvennebekken, hyttebygging, vedlikehold	Grimstad	? Statsadvokten ber om mer etterforskning	Forslag til bøter 10 og 20 000 til bygmester og maskinfirma. Statsadvokaten sendt tilbake til politiet og ber om mer etterforskning
Raet np	Sjøfugljegere - jakt fra motorbåt, for mange skudd, oppbevaring av våpen i motorbåt, nov 2020	Arendal	Påtaleunntatelse	To saker begge påtaleunntatelse, beskjed i nov. 2022.
Raet np	Kjøring med traktor og gravemaskin, Flangeborg, vedhogst. Vinteren 2021.	Arendal	Påtaleunntatelse	SNO og politiet sammen. Tips fra forvaltningen. Sak 15457635
Raet np	4 hummerteiner satt kvelden før hummerfisket	Grimstad	Avgjort - inndragningsforelegg	SNO, Politiet og SGT på aksjon. Sak15556922. Nektet for å få satt disse.

To anmeldelser i parken i 2022

- Utfylling av masse på Botne i jan/feb. Storfebeite, påvirket areal 362 m², fra 0 til over 2 m i høyden
- To førere på én moped forbi løveskilt, info plakat og sno bil og inn i bøkeskogen

1. Anbefalinger til styret for Raet np/Søm lvo 2023

Vær bevist på mandatet og utøv en kunnskapsbasert forvaltning!

- * Fremskaff det en mangler av kunnskap
- * obs på arealsakene - bit for bit..... også områdene inntil parken om mulig....
- * Svartlistebekjempelse bør ha fokus, mink, rynkerose, platan, berberis... Dette er trusselarter for norsk natur og for brukerne av den
- * Beitedyr –faglig forankring for å optimalisere måloppnåelse i tråd med verneformålet
- * Mange store og små tiltak for å fremme verneformålet!
- * Be om feltbistand av SNO til det meste! bagrunnsdata, oppsjekking, befaringer, feltbiten av tiltak, oppfølging, sluttbefaringer – ikke sikkert vi kan bidra på alt, men forsøk!

Takk for oppmerksomheten og for samarbeidet og lykke til videre
den svært viktige jobben dere gjør!

